
PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII DLA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

PODSTAWA PRAWNA DO OPRACOWANIA PSO :

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły
2. Statut Szkoły.
3. WSO Szkoły.
4. Program nauczania biologii dla klas 1-4 w szkole ponadpodstawowej autorstwa Katarzyny Kłosowskiej.

1. Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są wiadomości i umiejętności określone w/w programem nauczania oraz postawa ucznia i jego aktywność (zaangażowanie w proces uczenia się).

2. Narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

➔ **odpowiedzi ustne: waga 2**

- Obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych, w przypadku lekcji powtórzeniowej z całego działu,
- Odpowiedzi ustne oceniane są wg kryteriów określonych w wymaganiach na poszczególne stopnie. Ponadto ocenia się umiejętność stosowania terminologii biologicznej, umiejętność wykorzystywania pomocy naukowych (plansza, model, schemat), samodzielność wypowiedzi, lub wykonanie wykresu, rysunku itp.
- ocena z odpowiedzi nie podlega poprawie.

Kryteria ocen:

- ^ **celujący** – odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykazując jednocześnie własne przemyślenia i oceny,
- ^ **bardzo dobry** – odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi,
- ^ **dobry** – odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka biologicznego, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia w sposób bardzo dobry,

- ⤴ **dostateczny** – uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy merytoryczne
- ⤴ **dopuszczający** – niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy nauczyciela
- ⤴ **niedostateczny** – nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych.

➔ **prace pisemne:**

⤴ testy działowe (do 45 min) – waga 4

- testy zawierają zadania otwarte lub zamknięte, którym jest przyporządkowana określona liczba punktów
- dotyczą materiału z całego zrealizowanego działu programowego, są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej, termin wpisany jest do dziennika elektronicznego,
- są obowiązkowe; jeżeli uczeń opuścił test działowy z przyczyn losowych, zalicza go na konsultacjach w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły lub w innym terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- uczeń może poprawić ocenę niekorzystną uzyskaną z testu działowego w ciągu tygodnia od rozdania prac, (tylko w przypadku usprawiedliwionej nieobecności), ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.

⤴ Sprawdziany (20-30 min.) - waga 3

- składają się z kilku pytań; pytania są punktowane.
- są zapowiadane (nie muszą być zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem) i obejmują materiał z trzech ostatnich tematów.
- uczeń może poprawić ocenę niekorzystną uzyskaną ze sprawdzianu w ciągu tygodnia od rozdania prac, (tylko w przypadku usprawiedliwionej nieobecności), ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.

⤴ kartkówki (10-15min.) - waga 2

- składają się z kilku krótkich pytań; pytania są punktowane.
- nie są zapowiadane (ale mogą) i mogą obejmować materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych.
- ocena jest równorzędna z odpowiedzią ustną.
- ocena z odpowiedzi nie podlega poprawie.
- jeśli ktoś był nieobecny na kartkówce nie ma obowiązku jej zaliczać.

Wszystkie prace są archiwizowane – uczniowie i ich rodzice mogą je zobaczyć podczas konsultacji.

Jeżeli uczeń zachowuje się niewłaściwie w czasie kontrolnych prac – sprawdzianu, testu, kartkówki tj. „ściąga”, zagląda do kolegi w ławce, odwraca się, rozmawia, wtedy, uzyskana ocena zostaje obniżona o jedną jednostkę. Jeżeli nie reaguje na upomnienie nauczyciela, praca zostanie uczniowi odebrana i uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

→ Prace domowe obowiązkowe i ponadobowiązkowe (dla chętnych). (waga 1)

praca domowa długoterminowa np. projekt, doświadczenie (waga 2)

- termin wykonania i oddania pracy jest ustalony przez nauczyciela.
- ocena nie ulega poprawie.
- jeśli uczeń nie wykona zadanej pracy na czas ustalony z nauczycielem-otrzymuje ocenę niedostateczną, a pracę musi wykonać w ustalonym późniejszym terminie.
- gdy uczeń był chory bądź z innych powodów nie chodził do szkoły, musi wykonać pracę w ustalonym przez nauczyciela terminie.

→ Aktywność ucznia :

a) **lekcyjna : (waga 2)**

wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi na lekcji), praca w grupie, prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń.

b) **pozalekcyjna (waga 2)**

- samodzielne opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, modele, okazy wzbogacające zbiory, zielniki, działania na rzecz środowiska np., zbiórka surowców wtórnych, udział w konkursach, prace badawcze,

- udział w konkursach, olimpiadach

a) szkolnym:

- wyniki najwyższe (trzy pierwsze miejsca - ocena bardzo dobra)
- wyniki na poziomie wyższym niż przeciętny - ocena dobra,

b) pozaszkolnym:

- awans do następnego etapu- ocena celująca,
- udział w eliminacjach wojewódzkich- ocena celująca,
- zdobycie tytułu laureata konkursu - ocena celująca na koniec roku szkolnego.

→ **Zeszyt ćwiczeń i zeszyt przedmiotowy (waga 1) :**

- ✓ obowiązkiem ucznia jest systematyczne i staranne (estetyczne i czytelne) prowadzenie zeszytu przedmiotowego i wykonywanie zadań w zeszycie ćwiczeń (kart pracy)

- ✓ w zeszycie przedmiotowym powinny znajdować się zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych, miejsce na korespondencję z rodzicami;
- ✓ jeżeli bieżąca kontrola ujawni nieprawidłowości w jego prowadzeniu, uczeń jest zobowiązany usunąć je w terminie i na zasadach ustalonych przez nauczyciela;
- ✓ w przypadku nieobecności na lekcji, uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki w zeszycie i ćwiczeniach oraz wykonać pracę domową;
- ✓ zgłoszenie braku zeszytu lub zeszytu ćwiczeń może nastąpić 2 razy w jednym okresie klasyfikacyjnym, w przypadku dwóch godzin biologii w tygodniu i 1 raz przy jednej godzinie w tygodniu i odnotowane jest to odpowiednim znaczkiem w e-dzienniku
- ✓ brak zgłoszenia nieposiadania zeszytu lub zeszytu ćwiczeń odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji - ocena niedostateczna.

Uwaga!

1. Uczeń ma prawo 2 razy w jednym okresie klasyfikacyjnym, w przypadku dwóch godzin biologii w tygodniu i 1 raz przy jednej godzinie w tygodniu, zgłosić nieprzygotowanie. Uczeń we własnym zakresie jest zobowiązany do uzupełnienia tej partii materiału nauczania (na następną lekcję jest przygotowany);
2. Nauczyciel nie ma obowiązku przypominania uczniowi o „stanie jego kredytu”;
3. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania do lekcji powtórzeniowej, zapowiedzianej kartkówki, sprawdzianu czy testu działowego;
4. Nieprzygotowanie (po wyłączeniu ostatniego punktu) powinno być zgłoszone przez ucznia na początku lekcji po sprawdzeniu obecności.
5. Nieprzygotowanie się obejmuje także zadanie domowe. Zgłoszenie nie przygotowania się nie zwalnia ucznia z aktywności na lekcji. **Nieprzygotowanie nie dotyczy prac terminowych i zapowiedzianych powtórzeń.**
6. Prawo do zgłaszania nie przygotowania nie przysługuje w ostatnim okresie klasyfikacyjnym nauki w klasie programowo najwyższej.

3.Sposoby informowania uczniów:

Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z PZO. Wymagania na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom drogą e`mailową lub są wywieszane w klasie. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca danego roku szkolnego.

4.Sposoby informowania rodziców:

O ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców za pomocą e-dziennika. Informacje o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywane zgodnie z procedurą WSO.

5.Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów.

1. Możliwość poprawy oceny z testu działowego, sprawdzianu w przypadku oceny niedostatecznej lub innej;
2. Umożliwienie zwolnienia z testu działowego, sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej w wyjątkowych przypadkach losowych.
3. Uzupełnienie braków z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem w przypadku zgłoszenia chęci przez ucznia.

6.Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (mogą wykraczać poza program nauczania)
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie, które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- jest mało aktywny na lekcji,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,

7. DOSTOSOWANIE **WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH**-nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologicznej (do tego upoważnionej) dostosować wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe.

opracowała mgr inż. A.Rentflejsz